

Za zbiorów  
Działu Dokumentacji ZG ZASP

DROGA  
DO  
CZARNO  
LASU

PAŃSTWOWY TEATR ZIEMI OPOLSKIEJ-PREMIERA 26 LISTOPADA 1954 R.



DYREKTOR  
SZYKSZNIA  
EDWARD  
KIEROWNIK  
ARTYSTYCZNY  
KRYSTYNA  
SKUSZANKA



JAN KOCHANOWSKI

*N*a swem każdy przestawaj,  
A dla zysku swego  
Nie szkódź ani umniejszaj  
Dobra koronnego.  
Można Rzeczpospolita  
I was ubogaci  
A gdzie się ta powinie  
Tam swe każdy traci.

*S*obie śpiewam a Muzom; bo kto jest na ziemi,

*Coby serce ucieszyć chciał pieśniami memi?*

*Kto nie woli tymczasem zysku mieć na pieczy,*

*Łapając grosza zewsząd, a podobno k'rzeczy.*

*Bo z rymów co za korzyść krom próżnego dźwięku?*

*Ale kto ma pieniądze, ten ma wszystko w ręku:*

*Jego władza, jego są prawa i urzędy;*

*On gładki, on wymowny, on ma przodek wszędy.*



*N*ie dziw tedy, że ludzie cisną się za złotem,

*A poeta, słuchaczów próżny, gra za plotem,*

*Przeciwiając się świerczom, które nad łąkami*

*Ciepłe lato witają głośnemi pieśniami.*

*Jednak mam tę nadzieję, że przedsię za laty*

*Nie będą moje czule nocy bez zapłaty;*

*A co mi za żywota ujmie czas dzisiejszy,*

*To po śmierci nagrodzi z lichwą wiek późniejszy.*

**J**an Kochanowski urodził się w Sycynie pod Radomiem w roku 1530. W tym roku koronowano 10-letniego Zygmunta Augusta na króla polskiego. Były to lata szczęśliwego panowania Zygmunta Starego, potęgi Rzeczypospolitej i rozkwitu kultury polskiej, epoka wielkich prądów Odrodzenia i Reformacji. Zmarł Kochanowski w 1584 r.

**P**o studiach w Akademii Krakowskiej bawi od roku 1550 na studiach za granicą: w Królewcu, w Padwie, Paryżu. Z pobytom w Padwie w roku 1556 wiąże się elegia przeciwko papieżowi Pawłowi IV. W Paryżu powstaje jedna z pierwszych pieśni poety w języku narodowym, „Czego chcesz od nas Panie“. Do kraju wraca na stałe Kochanowski w roku 1559. Jest to okres najgorętszej walki postępowego obozu szlacheckiego z duchowną i świecką magnaterią.

**B**urzliwy sejm piotrkowski w latach 1562 — 63 stawiał sprawę egzekucji praw: powrotu intrat świeckich i kościelnych do skarbu królewskiego. Wojny toczone na granicach (wojna o Inflanty) wymagały wzmocnienia skarbu państwa. Przebieg walk sejmowych ukazywał rozbicie społeczeństwa na dwa zasadnicze obozy polityczne, pokrywające się z ugrupowaniami religijnymi: reformackim i katolickim. Poemat satyryczny Kochanowskiego pt. „Zgoda“ wiąże się w swym programie politycznym z wypadkami sejmu piotrkowskiego.

**P**o długoletnim okresie życia dworskiego, związanym z tytułem królewskiego sekretarza, osiada Kochanowski w Czarnolasie, który przypadł mu z podziału rodzinnego majątku, gdzie w roku 1575 zawiera ślub z Dorotą Podlodowską. W ciszy ukochanego czarnolaskiego domu przeżywa ostatnie dziesięć lat życia. Lata te pozostawiły najbogatszy i najpiękniejszy plon twórczości Jana Kochanowskiego.

**D**roga do Czarnolasu“ obejmuje w skrócie czasowym, właściwym gatunkowi dramatycznemu, wypadki życia poety od roku 1560 do momentu opuszczenia dworu królewskiego, ukazując dramatyczne motywy „drogi“ Jana Kochanowskiego do Czarnolasu. Dysponując skąpym i fragmentarycznym materiałem, jaki notuje biografia Kochanowskiego, podjął się Aleksander Maliszewski odpowiedzialnego zadania ożywienia pomnikowej postaci poety na tle wielkiej epoki życia polskiego narodu. Piękna sztuka Maliszewskiego o wielkim poecie, patriocie i humaniście, Janie Kochanowskim, powstała z miłości dla polskiej kultury.

*Krystyna Skuszanka*

ALEKSANDER MALISZEWSKI **DROGA DO CZARNOLASU** SZTUKA W TRZECH AKTACH  
RZECZ DZIEJE SIĘ W II POŁOWIE XVI STULECIA: AKT I—W SYCYNIE, AKT II—W PIOTRKOWIE, AKT III—W WARSZAWIE

**O B S A D A**

JAN KOCHANOWSKI — ANDRZEJ BALCERZAK  
(występ gościnny)

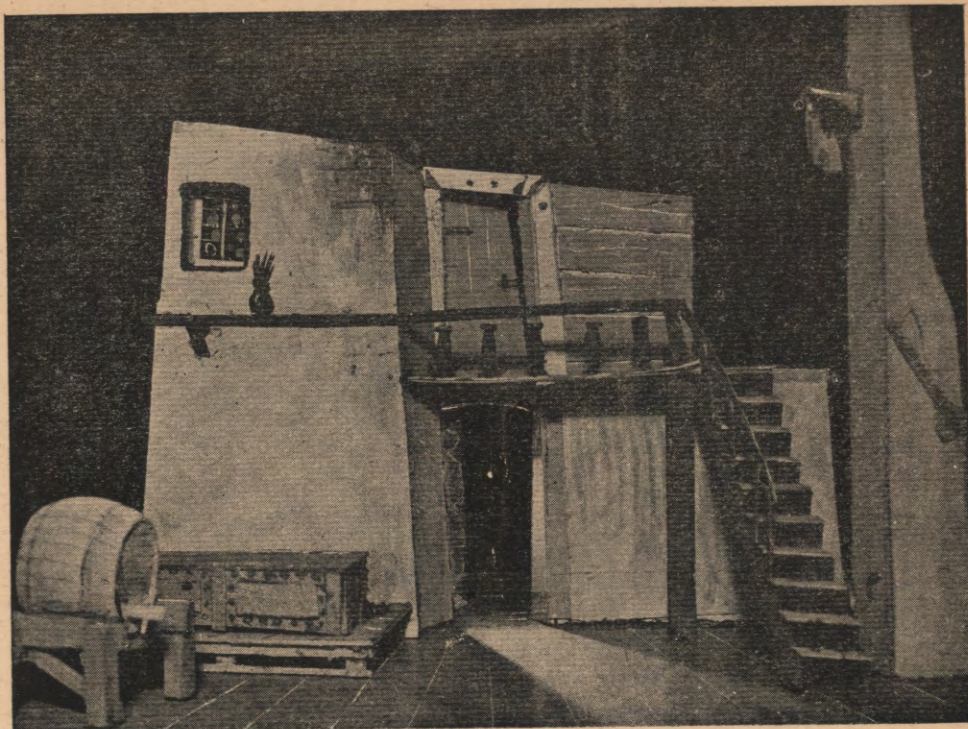
KACPER KOCHANOWSKI  
PIOTR KOCHANOWSKI  
ANNA KOCHANOWSKA  
FILIP KOCHANOWSKI  
GRZEGORZ PODŁODOWSKI  
DOROTA PODŁODOWSKA  
WOJEWODA  
HANNA  
ANDRZEJ PATRYCY NIDECKI  
PANOWIE SZLACHTA,  
deputaci na sejm

GASKA

JERZY GÓRNY  
JULIUSZ ZAWIRSKI  
ANDRZEJ SZENAJCH  
WANDA UZIEMBŁO  
STANISŁAW MARECKI  
WITOLD ZARYCHTA  
BOGUSŁAWA CZUPRYNÓWNA  
FRANCISZEK BAY-RYDZEWSKI •  
MARIA CICHOCKA  
JAN SZULC  
JERZY PRÓCHNICKI  
JANUSZ NOWAK  
WIESŁAW BALCERZAK  
JULIUSZ ZAWIRSKI  
ANDRZEJ SZENAJCH  
EDWARD SKARGA

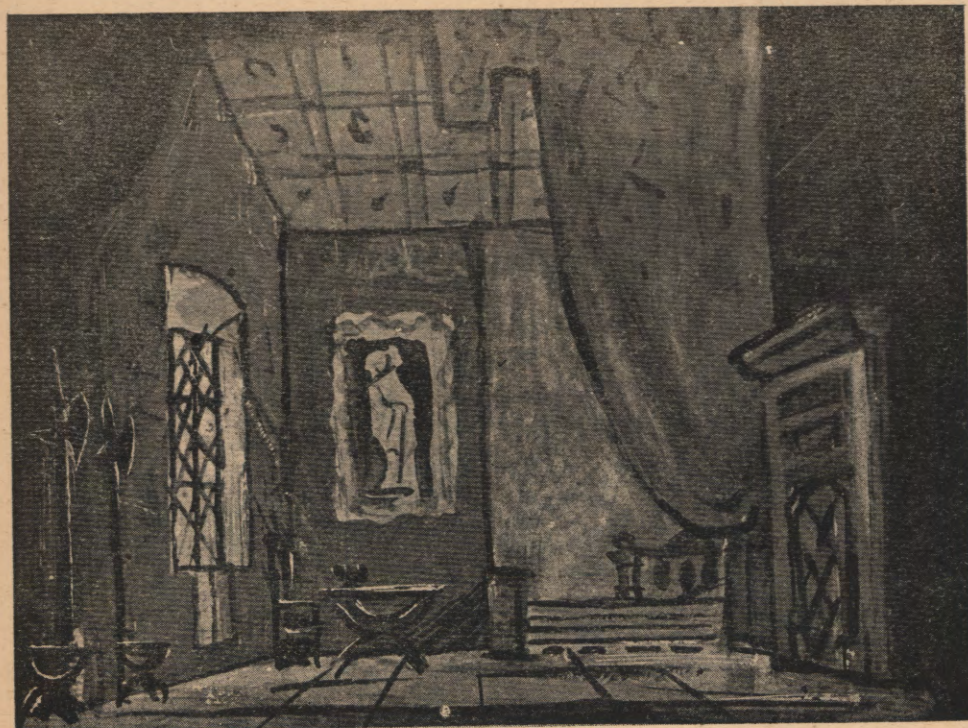
REŻYSERIA—KRYSTYNA SKUSZANKA ♦ SCENOGRAFIA—JÓZEF SZAJNA ♦ MUZYKA—WITOLD LUTOSŁAWSKI  
ASYSTENT REŻ.—STANISŁAW MARECKI ♦ INSPICJENT—ANDRZEJ SZENAJCH ♦ SUFLER—EUGENIA HELLEŃSKA  
KIEROWNIK TECHNICZNY — TADEUSZ POKROWSKI ♦ KIEROWNIK PRACOWNI KRAWIECKIEJ — HENRYKA KOZŁOWSKA  
PERUKI—AUGUST JAMBOR ♦ ŚWIATŁO — B. PRZYBYŁA ♦ BRYGADIER T. SZATKOWSKI

26.XI 1954



ZDJĘCIE MAKIETY AKT III — ZAMEK

ZDJĘCIE MAKIETY AKT II — KARZMA



Ze zbiorów  
Działu Dokumentacji ZG ZASP

OZG Opole 3191. 15.11.54 1.500 N-27977